

Kujataamiu

Nutaaq

Uk./Årg. 27 nr. 18

25. september 2014

Ass./Foto: Gert Hansen

Åbningstider
Mandag-fredag 7.00-17.00 • Lørdag 8.00-12.00

STARK
Det professionelle byggemarked

ANGALANISSAT ANGALATITSIVIK ULUMUT ISUMAGITIGUK BOOK DIN REJSE HOS ULU TRAVEL

- Nunatsinni nunarsuullu sinnerani angalanerit
- Unnuinerit
- Angalanermi sillimmasiineq
- Biilinik attartorneq i. i.

- Rejser i Grønland samt rejser i udlandet
- Overnatning
- Rejseforsikringer
- Billeje

Torvevej B-163 Postboks 422 3920 Qaqortoq
Tlf. 64 11 77 ulu@ulu.gl www.ulu.gl

Ammasarfitt/Åbningstider: Ataa/Man • Tall./Fre. 10.00 -16.00

Permagreen Grønland A/S

- Tømrerarbejde
- Glarmester
- Låseservice
- Tæppeland
- malerarbejde
- Transport
- VVS-Arbejde

Tlf. 64 20 94 • Fax 64 22 94
Mobil 49 44 09 • Låseservice 49 26 27
Mestervej B-1328 • 3920 Qaqortoq

KA Auto ApS

Biilit suugaluartulluunniit
aserfattaalillugillu iluarsaatarpavut.

Service og reparation af alle bilmærker.

Kilaalap Aqqutaa B-1616 • Tlf. 64 24 08 • Fax 64 24 28 • Mobil 53 24 18 • www.ka.gl

Sipaakkit
Spar

170,-

500 G
MEDISTERI - MEDISTER

600 G
PUULUKIT UUMMATAAT
SVINEHJERTER

1 KG
SAKIAMINEQ SIATASSAQ
RIBBENSTEG

500 G
KOTELETSIT PUKUSUMMIT
NAKKEKOTELETTER

1 KG
PUULUKIMIT SKINKKE
BAYONNESKINKKE

1.5 KG
SIATASSAT SAANERTALLIT
STEGEBEN

500 G
SIATASSAT AGGUKKAT
STEGESTYKKER I SKIVER

1.1 KG
KUKKUKUARAQ
KYLING

2x500 G
NERSUSSUUP NEGAA
ASERORTIGAG

HAKKET OKSEKØD MAX. 10%

2x500 G
PUULUKIP NEGAA
ASERORTIGAG

HAKKET SVINEKØD MAX. 10%

500 G
NEQIT AGGUKKAT
OKSEKØD I TERN

500 G
PUULUKIP NEGAA AGGUGAG
SVINEKØD I TERN

ULLUNUT 14-INUT IGAASSAT
14 DAGES MIDDAGE

9,7 KG

429,-

Brugseni
Qaqortoq

Negeroorutit sapaammut septembarip 28-at 2014 ilanngullugu atuutissapput
Tilbudene gælder til og med søndag 28. september 2014

Alluitsup aserfallatsaalinissaanut peqatigiiffiliaq

All: Kirsten Kran

Peqatigiiffiliortoqaqqammerpoq siunertalimmik Alluitsumi illuutit ataannarnissaannik, aserfallatsaalinissaannik atorluarneqarnissaanillu siunertalimmik. Illutoqqat ukiut ingerlanerini aserfallassimaqisut aserfallatsaalinissaannut suliaqartussamik peqatigiiffiliorniarneq suliniaqatigiit sivisujaamik ingerlassimavaat. Illut ilaat eqqissisitaagaluartut ilaqutariinut sullissivik "Allu" 2000-imi unimmat isumagineqarsimanngillat. Matunerata kingorna ukiut 3 – 4 qaangiuttut taqqavaniikkama Illorsuaq Perorsaavillu aserfallariivissimapput.

Taamanikkut kommunimi pisortaaneq Leif Ellebæk Motzfeldt isumaqarpoq Namminersornerullutik Oqartussat eqqissisimatitsinnermut pisussaaffitik eqqortissimanngikkaat. Peqatigiiffiliorluni ataatsimiinnermi paasitinneqarpugut

Namminersornerusut eqqissisimatitanut nunarput tamakkerlugu ukiumut 500.000kr.-iinnaat atortaraat. Taava tupigiuminartukuluuvoq ataatsimiittarfiliorniarmata 190 mill-ilimik?

Nunaqarfik alutorivippara, nuannaaqalungalu SIK taamanikkullu SID –maannakkut 3F- suliniuteqalermata illorsuit iluarsaannissaannut, illulioriaasitoqqat malillugit iluarsaaserialaasinik ilinniarsiusussanngormat. Peqatigiiffik ilaasortaaffiga aqqutigalugu paasiniaagaluarpunga susoqarnersoq? Taamanikkummi 1 mill. kr-it sinnerlugit suliniummut ator-neqarsimapput, ilaatigut aningaasateqarfik "Real Dania" SID-lu ikiuulluaqalutik.

Ukiut qulit qaangiutillartut taamanikkut sanaartugassanik

- ♦ **GAVEARTIKLER**
- ♦ **SALG AF VVS-ARTIKLER**

Ammasarfik/Åbningstider (vej.):
Ataas./Man. & Tall./Fre.: 10.30 - 16.30*)
Marl./Tirs. - Siss./Tors.: 13.00 - 16.30*)
Arfininngorneq/Lørdag: 10.30 - 14.00*)
*)matogqasarfik/ukket:
12.00 - 13.00 aamma/samt 15.00 - 15.45
Matu pamaarsimassava/Ved låst dør:
Saaff./Henv. Mobil: **49 37 82**

- ♦ Sikut ass.
- ♦ Salg af ispinde div.

Forbehold for udsolgte varer
Nioqutissat nungussimasinnaapput

**JAARAATOOQ
SHOP**
QAQORTOQ

JAARAATOOQ SHOP, Jaaraatooq B-266, Postboks 112, 3920 Qaqortoq, Oqa./Tlf.: 64 21 82, Mobil: 49 37 82, e-mail: vvstekni@greenet.gl

kujataamiu

Nutaag

Naqiterisoq / Udgives af:

Q-offset

Box 378 • 3920 Qaqortoq

Tlf. 64 29 69 • Mob. 49 44 60

e-mail: qoffset@greenet.gl • ib@kujataamiu.gl

www.kujataamiu.gl

Akisussaalluni aaqqissuisoq / Ansvarshavende redaktør:
Ib Benjaminsen
Iliqqarneqarnera naqiterneqarneralu / Tryk og layout:
Q-offset v/Ib Benjaminsen

Tunniussiffissaq kingulleq:
Sidste frist for indlevering:

2. oktober 2014

Normu tulleg saqqummeqqissaaq:
Næste nummer udkommer igen:

9. oktober 2014

pilersaarusiaq takuara (sulili misissuataarsimanagu). SID SIK-lu ikinngutigiiikkunnaarput, pilersaarullu qatangiinnarmat "Real Dania" aningaasaliiuma-junnaarpoq. Tamakkuli oqalut-tuarisaanerupput, siunissarli eqqarsaatigissagaanni "millio-nilimmik nalunaarusiaq" Alluitsumi iluarsaassinnasmut toqqammavusinnaavoq.

Namminersornerusut illut amerlanersanersaat Sulisartut Højskoliannut tunniussimavaat. Illualuit privatimik pigineqar-put ilaallu savaateqarfimmit

Egalugaarsunnit. Savaatilitoqqat manna Alluitsumi najugaq-artutuaalersut paarsilluarnerisigut illut aserorterneqarsi-manngillat! Kommuni Kujalliup Højskolillu suleqatigiin-nerminni isummiussimavaat nunaqarfik illutaalu annaanni-assagaanni innuttaasut amerlasuut tunuliaqutaralugit taman-na ingerlanneqartariaqartoq – taamaammat peqatigiiffilior-toqarpoq, neriutiginagaarlul ilaasortaqaarlualernissaa. Peqatigiiffiup pilersinnera ilaatigut attaveqatit aqutugalugit ingerlanneqarpoq Qaqortumit, Nanortalimmit, Narsamit Alluitsullu Paanillu peqataaffigineqarluni. Malittarisassaliat saqqummiunneqarput, oqallisigineqarlutik akuersissutigi-neqarlutillu. Siulersuisussanik qinersisoqarpoq, taakkulu imminnik inissitsiterumaarput. Siunnersuuterpaassuarnik isumaliutissanillu siulersuisunngortut saqqummiiffigineqar-put aningaasannanniarnissamut ilaasortassarsiornissamullu atorsinnaasaannik.

Imaaniartussaavormi paasissutissat ilaasortaanerlu qarasaasiakkuinnaq ingerlanneqassanngimmata, paasissutissat ataatsimiigiaqqusinerillu aamma allakkat atorlugit pisinnaasammata. Ullumikkummi qarasaasiaannavikkut ingerlatsini-artoqartarnera unamminartoqarmat. Qarasaasiarmi interneti-lu atorutissalassuugaluartut sukkavallaamik kikkunnut tamanut atorinniarneqarput, inuimmi facebookeqarlutillu, nem ID-qartariaqarput oqaasissaqaqataajumagunik. Assigiinnangajappaa Qallunaat Nunaanni assigiinnagsutun ilaajumagaanni biileqartariaqarmat. Kalaallit Nunaanni nikinniaaraanni angallateqartariaqarpoq, Kujataanilu immak-kut innuttaasunik angallassineq periarfissaluttorujussuuvog nunaqarfinnullu angalanierneq ajorsigaluttinnarluni.

Ilaasortanummi aningaasatigut angallatitigullu ornigunniar-neq ajornartorsiutaasinnaavoq. Taamaammat siulersuisut innaneqarput ilaasortanut Alluitsumut angalanermik aqqis-suisinnaasut akia eqqarsaatigalugu kikkut tamarmik peqata-affigisinnaasaannik. Ilaasortaanermut akiliut kikkut tamar-mik peqataaffigisinnaavaat. Soqutiginnikkuit tapersersueqa-taarusullutillu, innuttaasunut sullissivimmi immersugassam-ik periarlutit immersoriarlugu ukiumut akiliutissaq 100 kr. **Grønlandsbankimut reg.nor. 6471-konto 5379854**-imut akileriaortorsinnaavat.

Siulersuisunngortut nalunaarutigiumaarpaat paasissutissat kommunip iluani sumi qanorlu pissarsiarineqarsinnaasut.

Alluitsup aserfallatsaalinnissaa atorneqarnissaalu kommuni-mut tamarmut tunngasuumat, ilami nunarput tamakkerlugu

soqutiginarneq, peqatigiiffiup pilersilernerani suleriaaseq misilittarlugulu ineriartortinneqamissaa isumatsialaavoq.

Isiginnaarutikkummi Narsami Nanortalimmilu ataatsimee-qativut isigisinnaavavut Alluitsup Paarmiullu nipaasut tusaa-sinnaallugit. Pitsaanerpaasaarli immitsinnut naapilluta, kul-turikkut ataasimuualarluta, soppassuarnik sammisaqarluta – immaqa Allu aasamut Aasiviusinnaagaluartoq??

Siulersuisunngorput:

Frank Hedegård, Frederik Lange Jørgensen, Kenneth Høegh, Kelly Berthelsen, Qaqortoq, Marianne Egede, Narsaq. Ataatsimeeqataasartussat Kaj Lyberth, Bendt Hansenilu Egalugaarsuit.

Arssarnerit

- elteknik for fremtiden
- Siunissami innaallagisserineq

El-installationer
Industri-installationer
Service
Skibs-installationer
Data-installationer
Kommunikation
Antenneanlæg
Elevatore
Belysningsteknik

Sikringsanlæg
Patient- og nødkald
Brandalarm anlæg
Maskinelektro
Termografering
Hvidevarer
Storkøkkener
Døgnvagt
El butik

Stort udvalg i lamper og hårdehvidevarer

Qinigassaqarluartoq qullinik errorsiviit nillataartitsiviit allallu

Arssarnerit A/S

Jaraatooq B-1305
3920 Qaqortoq
Tlf: 642030
Fax: 642033
www.arssarnerit.gl
qaqortoq@arssarnerit.com

Qaqortoq afd.

Søren tlf. 494525

Skolebestyrelsens årsberetning for skoleåret 2013/2014

Skolebestyrelsen for Tasersuup Atuarfia

Der har været nyt valg for skolebestyrelsen og mange af daværende medlemmer valgte og ikke at stille op igen og gjorde at der kom hele 4 nye medlemmer i bestyrelsen. Dermed har bestyrelsen brugt den første tid på at læse skolebestyrelsens håndbog og lære bestyrelsens arbejde at kende. Vi har dermed holdt forældremøde for alle forældre især for at præsentere den nye skolebestyrelse og hvilket visioner vi havde for de næste 4 år.

For bestyrelsen + ledelsen, samt skolelærerne har starten af skoleåret ikke været nemt da der har været meget debat om manglende/aflyste timer i de ældste trin. Vi holdt forældremøde for de ældste trin sammen med skolens leder og havde sat tid til spørgsmål og bekymringerne.

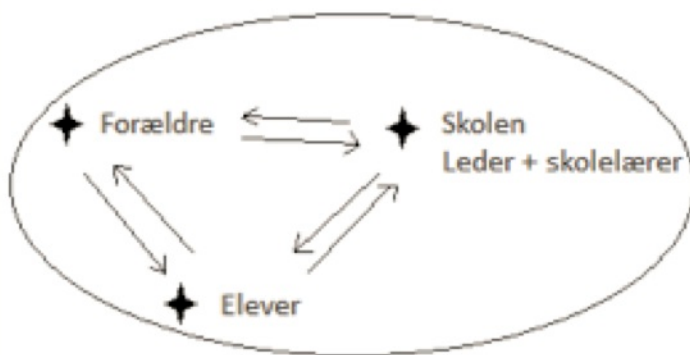
Kommunikation mellem skoleleder + forældre og bestyrelsen har gjort at vi kunne komme videre og fokusere på andre emner såsom forældrenes vurdering af atuarfitsialak, hvor vi debatterede fordele og ulemper ved den grønlandske skolereform. Vi har været meget glade for det mange fremmødte til forældremøder, især kommunalbestyrelsens interesse for at deltage, når bestyrelsen inviterer dem.

Skolebestyrelsens mål er blandt andet også at styrke samarbejdet mellem kommunalbestyrelsen og forældre ved Tasersuup Atuarfia. Det er vigtigt at forældrene bliver hørt, især fra folkeafstemt politikere der arbejder for borgerne, i dette tilfælde forbrugerne af folkeskolen.

Bestyrelsens vision er at forbedre kommunikation mellem forældre, skolen og eleverne, for at eleverne kan få mulighed for at udvikle deres fulde potentiale og få den bedste skoleår.

Ved fælles normer og værdier bland forældre, elever og skolen kan vi opnår fællesskab og i bestyrelsen vil vi gerne styrke dette, især for at skabe en god skole, hvor der er plads til udvikling for både elever og skolelærer.

Tasersuup Atuarfia - fælles normer og værdier

Dermed kommunikation et vigtigt redskab og det er især vores forventninger til hinanden der skal kommunikeres. På denne måde kan vi styrke fællesskab mellem forældre, elever og skolen.

Vi har mange kompetente og engagerede skolelærer og ved stærkt fællesskab, kan alle opleve glæde ved vores skole, samt stolthed. Men vi skal huske at det er en fællesskab og gennem handling kan vi opnå mange ting. Skolebestyrelse håber at alle har haft en god sommer, vi glæder os alle sammen til et nyt skoleår, samt at vi få endnu en god samarbejde.

På vegne af skolebestyrelsen,

Naja Lund Kielsen
Formand for skolebestyrelsen

Aningaasanut inatsit nunatsinnut tamarmut

Tusagassiorffinnut nalunaarut

Ukiuni kingullerni nunarput nunap immikkoortuisa akornanni aningaasaqarnikkut, ilinniagaqarnikkut, kulturikkut, angallannikkut assigiinneqisumik ineriartulersimavoq. Inuiaqatigiillu ataasiuniarluit assigiinneqisunik periarfissaqartitaalersimallutik Inuiaqatigiit ataasiujunnaarsimapput, inuiaqatigiinnili naligiinninneq erseqqissartuinnarpoq apeqqutaalluni sumi najugaqarneq.

Assigiinnigissutit ima annertutiginnaasarput nunat assigiinnigitsut marluusuginartarlutik. Angallanneq eqqarsaatalugulu taamaappoq. Inoqarfiit ilaalt ullut tamarluinnangajaa-sa toqqaanavissumik illoqarfinnut allaammi nunanut allanut attaveqarsinnaapput, ilaalli ullut arlallit atorlugit angalalluni aatsaat tikinneqarsinnaasarlutik.

Inuiaqatigiit naligiimmik pineqarnissaat Aningaasanut Inatsisikkut qularnaarniarneqartussaavoq, taamaammallu aatsaat taama pingaaruteqartigilerpoq eqqaammassallugu aningaasanut inatsit nunatsinni kikkunnut tamanut atuummat – ammip qalipaata apeqqutaatinnagu, sumiinneq apeqqutaatinnagu, pingaartumillu partiimut sorlermut apeqqutaatinnagu – tamatumanilu eqqaamassavarput nunatta aningaasaqarnera nunatsinnut tamarmut atuummat.

Ajoraluartumillu aningaasanut inatsit massakkut qasseerpasuartigut tassaalersimavoq partiit akornanni pinnaannermut saku, pinnaannermilu tassani inuiaqatigiit aningaasanik piginnittuusut pilliutigineqartalersimapput.

Taamaammat uagut qinikkat sinerissameersugut pingasuuluta atsiortugut matumuuna partiit tamaasa ilungersorluta qinnuigaavut nunarput tamaat ataatsimut isigalugu aningaasanut inatsit suliareqqullugu aammalu partiit akornanni, sumiiffiit akornanni, pinnaannermut atornagu nunap immikkoortuisa naligiissumik periarfissinneqarnissaannut atoqqullugu. Partiit tamaasa qinnuigaavut suleqatigiinneq oqallisi-
giunnaarlugu suleqatigiinnermik piviusumik timitaleeqqullugit, aamma piffiit assigiinnigitsut akornanni.

Kujataa assersuutigigutsigu angallanneq pitsaasoq angallan-

nermilu atortorissaarutit ukiorpassuannortuni assortuussu-
taajuarsimapput, tassanilu partiit ataasiakkaat, partiinilu
ilaasortat ataasiakkaat akornanni assortuunnerit
Kujataamiunut annertoqisunik kinguneqalersimallutik.

Ullumikkut Qaqortoq, illoqarfik qassiinik ilinniarteqarfiu-
soq, ukiuni qulikkaani qasseersuarni nunatsinni ilinniarti-
taanermi pingaaruteqarluni inissisimasimasoq. qiviarutsigu
takussavarput pissutsit allannungippata paaseqatigiinner-
lu aqqutigalugu attaveqaatitigut qanoq iliuseqartoqannqip-
pat sulit kinguariatuinnaalersinnaasoq.

Ullut ilungersunartut ornippavut, assortuunneq piunnaarlugu
inuit ataatsimut isigalugit silatusaarluni aalajangiisarnis-
samut piffissanngorpoq, suleqatigiinneq eqqartorunnaarlugu
timitalgassanngorpoq!

Peter Olsen, Malene Ingemann,
Kelly Berthelsen

JULIANEHÅB TENNISKLUB

Qaqortumi sulorartartut ikiortissarsiorput meeqqat,
arfinilinniit aqqaneq marlut tungaannut
ukiulinnut timersortarfimmi nakkutilliissutut.

Meeqqat sungiusartarput uvalikkut marlunggorneq,
tallimanggornerlu sisamaniittallimanut tungaannut.
(16,00 til 17,00) timersortarfimmi.

Meeqqat anaalerutinik arsaqaanillu atugassaqa-
rput. Ilaasortanneq ukiumut 200 kr.

Saaffiginnifissat

Isak Kleist 493246 kiissalu
Nanna Høegh 494561

Projekt "Ungdomshøjskole"

(IB) I lighed med sidste år afholder Højskolen, i tæt samarbejde med Piareersarfik, kurser i personlighedsudvikling for 15 - 18 årige. De 21 unge kursister startede den 15. september på kurset, der slutter den 25. oktober.

Eleverne kommer fra Nanortalik, Sydprøven, Saarloq, Qaqortoq og Narsaq, og de er alle håndplukkede af Piareersarfik. Udvælgelsen af den enkelte kursist sker efter samtaler med den enkelte elev og dennes forældre.

Under opholdet bor alle kursister på højskolen, altså også dem fra Qaqortoq. Det er for herigennem at styrke sammenholdet blandt eleverne, og ikke mindst for at de i fællesskab kan styrke deres selvtillid og motivere hinanden.

Forstander Kaj Lyberth fortæller:

- Vi kalder projektet for "Ungdomshøjskole", da det er meget unge mennesker, vi har med at gøre. Vores primære formål med kurset er at motivere eleverne og give dem redskaber, så de kan komme videre i deres liv. Med de redskaber og den ballast, vi giver kursisterne, skal projektet gerne udmønte sig i, at den enkelte elev bliver motiveret for

eksempelvist at genoptage skolegangen, finde en praktikplads eller noget helt tredje.

- Vi har sammen med Piareersarfik fået sammensat et 6-ugers program til projektet. Vi er blevet enige om at Piareersarfik får tildelt 2 uger, mens vi selv bruger 4 uger på at undervise eleverne. Vi har løbende udviklet programmet, og vi kan se, at vores tiltag er begyndt at give resultater.

- Vi kan desværre ikke komme uden om, at en

Forstander på Højskolen Kaj Lyberth

meget stor del af de unge mennesker, som forlader folkeskolen, ikke kommer videre med en uddannelse. Nogle steder er andelen af de unge, der ikke på en eller anden måde kommer videre efter folkeskolen, helt oppe på 40 %, siger forstander på højskolen Kaj Lyberth.

Eleverne følger ikke et skema, som vi kender det fra folkeskolen, hvor der typisk er 45 minutters undervisning efterfulgt af et frikvarter. Kursisterne i Ungdomshøjskolen undervises heller ikke i konkrete fag, som tilfældet er i folkeskolen. Der arbejdes derimod projektorienteret.

- Indholdet i projekterne består en stor del af tiden af emner som personligudvikling, håndarbejde / håndværk og kunst samt om mulighederne for brug af Sullissivik.gl., afslutter Kaj Lyberth.

Et nyt hold starter i begyndelsen november 2014.

Meeqqat atuarfiata nalilersorneqarnera pillugu Evaluering af folkeskolen

Asseq toqqorsivimmit / Arkivfoto

Meeqqat atuarfiata nalilersorneqarnera pillugu ataatsi-moorussamik tusagassiorfinnut nalunaarut - IMAK, KANUKOKA aamma Ilinniartitaanermut, Ilageeqarnermut, Kultureqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik.

Meeqqat atuarfiannik nalilersuineq pisarialik ingerlanneqa-leruttorpoq

Ulluni makkunanerpiaq EVA – Danmarkip nalilersuiner-
mut instituttia Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfik, KANU-
KOKA IMAK-ilu qanimut attavigalugit suleqatigalugillu
meeqqat atuarfiannik sumulluunniit attaveqanngitsumik
nakerisassarsiuunngitsumik nalilersuiner-
mik ingerlatsilerut-
torpoq.

Nalilersuineq apeqqutit akisassat atorlugit nalunaarsuiner-
ut misissuiner-
taqarlunilu atuarfimi atuarfi-
llu avataani soqu-
tigisaqartunik ilisimatuussut-
sikkut apersuiner-
mik immikko-
ortortaqaqpoq.

EVA-mi sulisut illoqarfinnut nunaqarfinnullu toqqakkanut
angalanertik qiterpaarpaat nalunaarutigaallu misissuinerup
apersuiner-
taa pilersaarutit malillugit ingerlasoq tikitaminni-
lu tamani ilassilluarneqartarlutik.

Nalilersuineq meeqqat atuarfiani pissutsinik tamatsinnut ili-
simasaqamerulersitsiniartussaq Naalakkersuisoqarfimmiit,
KANUKOKA-miit IMAK-miillu isumalluarfigineqartoru-
jussuuvog.

Meeqqat atuarfiat ineriartorteqqissagutsigu pisariaqarlui-
narpoq meeqqat atuarfiini meeqqatta ineriartornerinik ilik-
kariartornerinillu suliaqartut tamarmik nalilersuiner-
mut peqataanissaat, taamaalilluta tamakkiinerusumik eqqorneru-
sumillu ullutsinni meeqqat atuarfianni pissutsit pillugit
paasissutissanik peqalerniassagatta.

Taamaattumik Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfim-
miit, KANUKOKA-miit IMAK-miillu inussiarnersumik
meeqqat atuarfiini ilinniartitsisut pisortallu kaammattorneq-
arput apeqqutit akisassat immersoqqullugit taamaalillutillu
ilisimasaminnik misilittakkaminnillu avitseqataanermikkut
meeqqat atuarfiata ineriartortoqqinnissaa iluaquserlugu.

Aqutsisoqatigiit sinnerlugit.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta

Mikael Kristensen

**Fælles pressemeddelelse evaluering af folkeskolen -
IMAK, KANUKOKA og Departementet for
Uddannelse, Kirke, Kultur og Ligestilling.
Den nødvendige evaluering af folkeskolen er godt i
gang.**

Netop i disse dage er EVA – Danmarks Evalueringsinstitut i
færd med at gennemføre en stort anlagt uvildig evaluering
af folkeskolen i tæt dialog og samarbejde med
Departementet for Uddannelse, KANUKOKA og IMAK.

Evalueringen omfatter både en kvantitativ spørgeskemaun-
dersøgelse samt en mere kvalitativ del, der består af inter-
views med en lang række aktører i og udenfor folkeskolen.

EVA er halvvejs med deres rundrejse til udvalgte byer og
bygder og de melder, at den kvalitative del af undersøgel-
sen forløber planmæssigt, og at de er blevet meget vel mod-
taget alle steder, de er kommet.

Både Departementet, KANUKOKA og IMAK forventer sig
meget af evalueringen, som gerne skal gøre os alle klogere
på forholdene i vores folkeskoler.

Hvis vi skal videreudvikle vores folkeskole er det bydende
nødvendigt, at alle der arbejder med vore børns udvikling
og læring i folkeskolen deltager i evalueringen, så vi kan få
et mere nuanceret og retvisende billede af forholdene i
nutidens folkeskole.

Der skal derfor lyde en venlig opfordring fra Departementet
for Uddannelse, KANUKOKA og IMAK til alle lærere og
ledere i folkeskolen til at udfylde de fremsendte spørgeske-
maer og derved bidrage med deres viden og erfaringer til
gavn for den videre udvikling af folkeskolen.

På vegne af styregruppen.

Med venlig hilsen

Mikael Kristensen

Foreningen til bevarelse af Alluitsoq/ Lichtenau

Af: Kirsten Kran

Så blev der dannet en ny forening med det formål at bevare, vedligeholde og bruge de historiske bygninger i Alluitsoq/ Lichtenau.

En gruppe har arbejdet med sagen et stykke tid, da det er tvingende nødvendigt at finde midler til en hård tiltrængt reparation af bygningerne, som med årene er kommet i meget dårlig stand. Selvom flere af bygningerne er fredet, er der ikke gjort noget ved dem siden familieprojektet "Allu" stoppede i år 2000. Jeg var derinde 3-4 år efter, og allerede dengang var den gamle hovedbygning og børnehjemmet i forfald.

Daværende kommunaldirektør Leif Ellebæk Motzfeldt, mente at hjemmestyret ikke overholdt sine frednings-forpligtigelser. På mødet blev det oplyst, at Selvstyret kun har

500.000 kr. til samtlige fredede bygninger i landet.

Man kan så undre sig over, hvordan man så bare kan bruge 190.000 mill til en ny parlamentsbygning?

Jeg blev meget betaget af stedet, og blev selvfølgelig glad over at SIK og daværende SID – nu 3f- arbejde med et projekt, der skulle med oplære folk til istandsætte efter de gamle bygnings-metoder. Jeg forsøgte, via min fagforening, at finde ud af, hvad der foregik? Der var brugt over en million kr. på projektet, bl.a. med stor hjælp fra fonden "Real Dania", og SID.

Her - endelig 10 år efter- ser jeg den rapport, der er udarbejdet med beskrivelse og opmålinger af bygningerne (jeg har dog ikke fået fingre i den endnu). SID og SIK var blevet uvenner, og efter projektet kuldsejlede, er det ikke

muligt at få flere midler ud af Real Dania.

Men det er nu historie, og vi skal se fremad og trods alt ligger der en "million-rapport", der kan danne grundlag for en renovering af Alluitsoq.

Selvstyret har overladt ejerskabet af de fleste bygninger til Sulisartut Højskøliat. Nogle bygninger ejes af private og nogle af fåreholderstedet Eqalugaarsuit. Takke være det gamle fåreholderpar, som er de eneste beboer tilbage i Alluitsoq, er stedet ikke smadret og skudt i sæk! Et samarbejde med kommune Kujalleq og

Sydgrønlands El ApS V/ Per Holm Alt I El udføres

Per Holm 49 45 19
Hans Mikaelson 49 46 50
Jørgen Andreassen 49 46 58
Værksted 64 34 81
Fax: 64 19 41

E-mail: sydel@greenet.gl

Postboks 527 • 3920 Qaqortoq

Højskolen, er man nu blevet enige om, at der skal en bred, folkelig opbakning til at redde stedet og bruge det aktivt – derfor denne forening, som forhåbentlig kan vokse sig meget større, end de der var mødt op til stiftende generalforsamlingen. Den blev afholdt via elektronisk forbindelse i Qaqortoq, Narsaq, Nanortalik og AlluitsupPaa. Vedtægterne blev fremlagt, diskuteret og vedtaget. Der blev valgt en bestyrelse, som skal konstituere sig selv. Den fik masser af gode råd og forslag af de fremmødte, til det fremtidige arbejde med at skaffe penge og flere medlemmer.

Det skulle gerne være sådan, at informationer og medlemskab ikke er afhængig af, om man har internet eller ej, og derfor kan man få informationer og indkaldelser pr. brev. Det er jo en udfordring i vore dage, at vi tænker på at alle ikke bare lige kan komme på "nettet".

Computere og internettet er rigtig godt værktøj, men jeg synes man går alt for hurtigt frem, og vil tvinge folk til at

gå på facebook, nemID m.m., hvis man vil have noget at skulle have sagt. Det svarer jo også lidt til, at hvis man vil deltage i diverse aktiviteter i DK, skal man helst have bil, da det er blevet sløjt med kollektiv transport på landet. I Grønland er det båd man skal have, og her i Sydgrønland er det da også blevet umanerligt ringe med kollektiv transport til de små steder, som bliver mindre og mindre. Derfor kan det være et problem at blive medlem af en forening, hvor man hverken har transport-midler eller penge nok til at komme til!

Så et af forslagene til bestyrelsen, var at arrangere en tur til Alluitsup for medlemmerne, til en pris, så alle kan være med. Kontingentet skulle alle være med på. Er du interesseret i at bakke dette initiativ op:

Aflever navn og adresse til Borgerservice og påfør hvis du vil have meddelelser pr. brev og indbetal det årlige kontingent: 100 kr. til **Grønlandsbanken reg.nr. 6471- konto 5379854**.

Det skulle også være muligt via Borgerservice at få oplysninger, og alle bygdekontorer skulle kunne medvirke til at meddelelser kommer ud til alle. Da ønsket om bevarelsen og benyttelse af Alluitsup/Lichtenau gælder for alle i hele kommunen, ja, alle interesserede, er det helt oplagt, at bruge foreningen til at afprøve og udvikle et kommunikationssystem som jeg synes mødet var en god start på. Vi kunne på en skærm se dem der var mødt op i Narsaq og Nanortalik. AlluitsupPaa var med pr. lyd - ingen andre bygder. Det bedste er dog at mødes, i kulturel samvær, med alle mulige aktiviteter - så måske Allu kalder til en Assivik til sommer??

allu design

monika brune
postboks 3, 3921 narsaq

mobile: 25 24 26
info@allu.gl

Har du brug for en reklamekampagne - en hjemmeside - en plakat - en ny brochure - et visitkort eller bare et flot foto af Sydgrønland?

allu design kan hjælpe dig hurtigt og billigt

Kontakt mig på **info@allu.gl** eller besøg: **www.allu.gl**

Eqqaavissuit amerlanerusut salinneqassapput

32 mio. koruunit eqqaavissuarnik saliinissamut atugasat nuunneqarnissaat Inatsisartut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaata ulloq 25. August 2014 akueraat.

Naalakkersuisut inassuteqaataat tunngavigalugu suliffissaq-artitsiniarnermik siuarsaanissamut, sanaartornermi iluarsa-assinermilu suliaasat immikkut ittut aallartinneqarnissannut aningaasaliissutit 174,2 mio. koruuninik ilaneqarnissat Inatsisartut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaata 2014-imi apriliimi akueraat.”

Aningaasanit taakkunannga 44,5 mio. koruunit avatangiis-
nut suliassaqarfimmi suliniutinut immikkoortinneqarput –
12,5 mio. koruunit eqqaavissuarnik saliinissamut aamma
32. mio. koruunit anartarfilerinermi atortunut nutaanut.

- Immikkut ittumik aningaasaliinermi aningaasaqarnermut
piffissamullu sinaakkusiussat iluanni anartarfilerinermut
suliniutit aallaqqaammut pilersaarutigineqartut naammassi-
sinnaanagitit kommunit peqati-
galugit naliliivugut.
Taamaattumik tamatumunnga
taarsiullugu annertuumik eqqa-
avissuarnik saliinermik ingerlat-
sinissamut, anartarfilerinermut
atortunut aningaasaliissutit
allanngortinneqarnissaannik
Naalakkersuisut Inatsisartut
Aningaasaqarnermut
Akileraartarnermullu
Ataatsimiititaliaannut qinnuteq-
arput. Taamaattumik Inatsisartut
Aningaasaqarnermut
Akileraartarnermullu
Ataatsimiititaliaat naliliinitsinnut
tapersiisimammat, aammalu
aningaasat tamatumunnga taar-

siullugu nunatsinni eqqaavissuit amerlasuut salin-
neqarnerannut atorneqarnissaannik akuersimmat
nuannaarutigeqaara, Avatangiisinut Pinnngortitamullu
Naalakkersuisoq Kim Kielsen oqarpoq.

Ullumikkut eqqaavissuit amerlanersaat avatangiisinut aku-
ersissuteqarfigineqanngitsumik ingerlanneqarput.
Sumiiffippassuarni avatangiisinut mingutsitsisarput inuillu
peqqissusaannut sunniuteq-
arsinnaallutik.

Maannakkut katillugit 44,5
mio. koruunit ukunani eqqa-
avissuarnut atorneqartussat
sinaakkusiunneqarput:
Upernavik, Kangerlussuaq,
Maniitsoq, Paamiut, Narsaq,
Qaqortoq, Tasiilaq,
Ittoqqortoormiit, Sisimiut,
Nanortalik, Alluitsup Paa,
Narsarsuaq, Aappilattoq,
Qassarsuk, Narsaq
Kujalleq, Ilulissat, Aasiaat,
Qasigiannuguit aamma
Qeqertarsuaq.

- Maannalu kommunit – taa-
matut aningaasaqarnikkut
annertuumik ikiorserneqar-

lutik – eqqagassalerinerminni avatangiisinik malunnaatilim-
mik pisariaqartinneqartumillu pitsannguisinnaanissaat qila-
naaraara, Avatangiisinut Pinnngortitamullu Naalakkersuisoq
Kim Kielsen oqarpoq.

- Suliffissaqartitsiniarneq annertusitinniarlugu suliniutit
aamma avatangiisinik malunnaatilimmik pisariaqartinneqar-
tumillu pitsannguineramik pilersitsiviunissaat uannut pingaa-
ruteqartuaannarsimavoq, Kim Kielsen naggasiivoq.

Anartarfilerinermut tunngatillugu maannakkut kommunit
suleqatigalugit periusissanik nutaanik aammalu aaqqiissu-
tissanik allanik eqqarsartoqassaaq, taamaalilluta aamma
suliassaqarfimmi tassani avatangiisinik pisariaqartinneqar-
tunik pitsannguisinnaassagut.

Flere dumpe skal ryddes op

Inatsisartuts Finans- og Skatteudvalg har den 25. august 2014 godkendt, at der bevilges ekstra 32 mio. kr. i 2014 til oprydning af dumpe.

I april 2014 godkendte Inatsisartuts Finans- og Skatteudvalg på baggrund af en indstilling fra Naalakkersuisut om en ekstrabevilling på 174,2 mio. kr. til igangsættelse af ekstraordinære anlægs- og renoveringsopgaver til fremme af beskæftigelsen.

Ud af disse midler blev 44,5 mio. kr. afsat til initiativer inden for miljøområdet – 12,5 mio. kr. til oprydning af dumpe og 32 mio. kr. til nye natrenovationsanlæg.

- Vi har sammen med kommunerne vurderet, at det ikke er muligt at gennemføre natrenovationsprojekterne som oprindeligt planlagt inden for de økonomiske og tidsmæssige rammer for den ekstraordinære anlægsbevilling. Derfor har Naalakkersuisut ansøgt Inatsisartuts Finans- og Skatteudvalg om at ændre bevillingen til natrenovationsanlæg til i stedet at gennemføre en omfattende oprydning af dumpe. Dermed får kommunerne en enestående mulighed for at søge tilskud til en tiltrængt oprydning på dumpene. Jeg er derfor meget glad for, at Inatsisartuts Finans- og Skatteudvalg har tilsluttet sig vores vurdering og godkendt, at midlerne i stedet anvendes til at få ryddet op på mange af landets dumpe, udtaler Naalakkersuisoq for Miljø og Natur, Kim Kielsen.

I dag bliver langt de fleste dumpe drevet uden egentlig miljøgodkendelse. Det forurener miljøet mange steder og kan påvirke folkesundheden.

Nu bliver der en samlet ramme på i alt 44,5 mio. kr., der skal anvendes på oprydning af dumpene i Upernavik, Kangerlussuaq, Maniitsoq, Paamiut, Narsaq, Qaqortoq, Tasiilaq, Ittoqqortoormiit, Sisimiut, Nanortalik, Alluitsup Paa, Narsarsuaq, Aappilattoq, Qassarsuk, Narsaq Kujalleq, Ilulissat, Aasiaat, Qasigiannuguit og Qeqertarsuaq.

- Nu glæder jeg mig til at se, at kommunerne – med denne store økonomiske håndsrækning - får skabt nogle mærkbare og tiltrængte miljøforbedringer i deres affaldshåndtering, udtaler Naalakkersuisoq for Miljø og Natur Kim Kielsen.

- Det har hele tiden været afgørende for mig, at indsatsen for at øge beskæftigelse også skaber mærkbare og tiltrængte miljøforbedringer, slutter Kim Kielsen.

Hvad gælder natrenovationsområdet skal der nu udtænkes en ny strategi og andre løsninger sammen med kommunerne, så vi også på det område får skabt den tiltrængte forbedring af miljøforholdene.

**Qaqortoq-Entrepreneur
forretning ApS**

Kilaalap Aqq 1296
Postboks 420
DK-3920 Qaqortoq

Udfører alt arbejde inden for:

Jordarbejde

Borearbejde & Sprængningsarbejde

Vandledningsarbejde & Kloakarbejde

Terrænarbejde & Belægningsarbejde

Halvrørsarbejde

Betonarbejde

Postboks 420, 3920 Qaqortoq
Tlf.: 64 20 44 - Fax 64 20 25
Mobil: 49 38 69
E-mail: qef@qef.gl

Angajoqqaat sinniisaaniit ukioumoortumik nalunaarusiaat 2013/2014.

Tasersuup Atuarfiani angajoqqaat sinniisaaniik nutaanik qinersisoqarpoq, kiisalu siulersuisut kingullermeersut qinik-kat ingerlaqqinniaratik nalunaarsimaneri pillugit qinikkat nutaat 4-maallutik iserput. Taamaalluni piffissaq siulleq angajoqqaat sinniisaasa mappersagaanni - suut qanorlu suleriuseqarnersut paasinarlugu atuarneqarluni.

Aallartinnitsinni angajoqqaat atuartautilinnut aggersaavugut; ukiuni 4-ni suut anguniagarinerigut kiisalu immitsinnut ilisaritinniarluta. Ataatsimiinnerit siulliit ajornaatsuinna-angillat angajoqqaat sinniisaaniit, aqutsisuniit kiisalu ilinni-artitsisunik, pissutigalugu oqallinnerit annertuut makkuunerisimapput, annermik atuartsinerit naammaginangineri peqqutigalugit.

Angajullerni atuartautilinnit angajoqqaat atuarfiullu aqutsi-

sui piffissaanik tunisivugut apeqqutini erumassutillu pil-lugit. Attaveqatigiinneq atuarfiup aqutsisunit aammalu angajoqqaat kiisalu angajoqqaat sinniisaanik ingerlaqqin-nissarput aqqutissiuuppaa. Taamaasilluta anguniagassat allat sammisassat aaliangersimanerusut soorlu angajoqqa-aniit nalilersuineq atuarfitsialaap pitsaagutaai ajoqutaalu oqallissaarisogarsimalluni.

Nuannaarutigingaarpullu aggersaanitsinni angajoqqaar-passuit kiisalu kommunalbestyrelsemi ilaasortat aggersar-neqarnerminnik soqutiginnillutik takkuttarmata.

Angajoqqaat sinniisaaniit kommunalbesatyrelsit suleqati-giinnissamut soqutigaarput kiisalu angajoqqaat Tasersuup Atuarfiani atuartautilit. Pingaarpoq angajoqqaat isumaat

KIJATAANI PEQQINNISSAQARFIUP NAPPARSIMAVIA SUNDHEDSREGION KIJATAA

Ambulanc-it pinartoqartillugu / Oqarasuaat nuutsitsisartoq: 64 22 11

Nakorsiartarfik: 80 11 22

Akeqanngitsumik oqarasuaatikku piffissamik inniminniineq nal. 08.00 - 10.00.

Pingasunngorneq matoqqasarpog, pilaaviisarneq pillugu.

SMS 21 30 00 atorlugu nal. 08.00 - 10.00 akornanni ulluni ukunani;

ataasinngorneq, marlunngorneq, sisamanngorneq tallimanngornerlu ilanngullugu.

Eqqaamallugu inuup nr.-a kisiat sms-kut allassagakku.

Nakorsiartarfimmiit nal. 13.00 nallertinnagu sianerfigineqarumarputit.

Ambulance akut / Telefonomstilling: 64 22 11

Ambulatoriet: 80 11 22

Gratis tidsbestilling: 08.00 - 10.00.

Onsdag lukket p.g.a operationer.

SMS dit personnummer til mobil 21 30 00 mellem kl. 08.00 - 10.00 mandag, tirsdag, torsdag og fredag.

Husk kun personnummer.

Ambulatoriet ringer herefter tilbage på det mobilnummer inden kl. 13.00.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta / Med venlig hilsen

Napparsimavik Qaqortoq

Sygehuset Qaqortoq

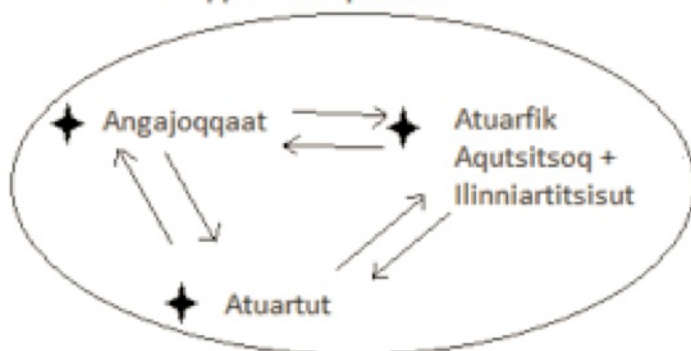

oqariartuutaallu kom-
munalbestyrelsimiit
tusarneqassut, taak-
kuummata qinikkat -
innuttaasunullu sullissi-
sut.

Ataatsimoorussamik
ileqqut naleqartitallu
angajoqqaat atuartut
atuarfiullu aqutsisuisa
akomanni ataatsimoor-
neq angusinnaavagut.
Kiisalu angajoqqaat sin-
niisuiniik atuarfik pit-
saasoq anguniarlugu
nukittorsarusupparput atuartunik ilinniartitsisunillu ineri-
artuortoqarnissaa pillugu.

Taamaattumik oqaloqatigiinneq sakkussaavoq pingaarutalik,
ingammik angajoqqaasugut ilimasuutigut aammalu ilinni-
artitsisut ilimasuutaat eqqartorneqartassasut.

Tasersuup Atuarfia - Ataatsimoorussamik ileqqut - naleqartitallu

Taamaaliornikkut anga-
joqqaat atuartut atuarfillu
ataatsimuussutaat nukittune-
rulertissinnaavarput.

Piginnaassusilinnik tunniusi-
malluartaunillu ilinniartitsi-
soqarpugut amerlasuunik,
nukittuumik ataatsimoorluta
suleqatigiinnermi atuarfik
nuannersoq tulluusimaaruti-
gisarlu angusinnaavarput.

Eqqaamassavarpullu ataatsi-
moorussineq iliuusertalim-
mik angusaqarfiunerusa-

mat.

Angajoqqaat sinniisaaniit neriutigaarput aasarsiorluarsi-
massasusi, qilanaarpugullu ukioq atuarfiusoq nutaaq sulisu-
leqatigiiffiulluarumaartoq.

Angajoqqaat Sinniisaai sinnerlugit

Siulittaasoq, Naja Lund Kielsen

OLIECOMPAGNIET ApS

Telefon 64 21 80 • Fax 64 26 72

Åbningstider

Mandag - Fredag	08.00 - 16.00
Lørdag	08.00 - 13.00
Søndag	09.00 - 12.00

Derefter betjening via automat

Udbringning sker i alle hverdage mellem 08.00 - 17.00
Bestilling til udbringning samme dag skal ske inden kl. 14.00

Autoriseret Yamahaforhandler

Højskolemi inuusuttunut suliniut

(IB) Ukioq kingullertulli Højskoli Piareersarfik suleqatigalugu inuusuttunik 15-it 18-inillu akornanni ukiulinnik inuttut ineriartormik pikkorissavoq.

Pikkorissaaneq inuusuttut 21-t peqataaffisaat septembarip 15-iani aallartippoq naammassissallunilu oktobarip 25-ani.

Atuartut Nanortalimmit, Alluitsup Paanit, Saarlumit, Qaqortumit Narsamillu aggersuusut Piareersarfimmit toqarneqarput. Toqqaaniarnermi atuartut angajoqqaalu ataasiakkarlugit oqaloqatigineqarnerat najoqqutaavoq.

Pikkorissartut tamavimmik Højskolimi najugaqartinneqarput, aamma maani illoqarfirmmeersortaat. Taamaallilugu anguniarneqarpoq atuartut ataqatigiilluarnissaat minnerunngitsumillu imminut tatiginermik qiimassaqatigiinnermillu pilersitsiartuaarnissaat.

Pisortaq Kaj Lyberth paasissutissiivoq: Suliniut "Inuusuttut Højskoli"annik taaguusernikuuarput, pikkorissartummi

Højskolip pisortaa Kaj Lyberth

nissaat isumaqatigiissutiginiikuuarput. Taavalu ilaatigut Piareersarfiup sap. ak. marluk atuartunut atortussaallugu, taavalu uagut sap. ak. sisamat atorlugit piginnaangorsassavagut atuartillugillu, oqaluttuarpoq Kaj Lyberth.

-Ungaqqunneqarsinnaanngilarmi inuusuttuarpassuit meeqqat atuarfiat qimaattarmassuk ilinniarfinnut ingerlaqqigatik. Sumiiffiit ilaanni allaat inuusuttuaqqat 40%ii meeqqat atuarfiannit ingerlariaqqinngitsoortarput, højskolip pisortaa Kaj Lyberth oqarpoq.

Atuartut meeqqat atuarfiannisulli skemalerlutik, 45minutsit atuartinneqariarlutik anitsiarlutik, atuannigillat. Atuartinneqarnerat faginut aalajangersimasunut sammeneq ajorpoq. Qulequttat aalajangersimasut sammeneqarnerpaaput, soorlu inuttut ineriartorneq, assasomerit eqqumiitsuliernerlu, Sullissivik.gl atorneqarnerani periarfissat, nagga-siivoq Kaj Lyberth.

Atuartut nutaat novembar 2014-ip aallartinnerani takkutsippat.

inuusoqimmata. Siunertaarpiarpoq peqataasut piumassusermik sakkussanillu pissarsitinnissaat, inuunerminni ingerlaqqeriarnissaminut atugassaannik. Sakkussatut tunniussavut pikkorissartunullu tunniussavut atorlugit, atuartut atuleqqinnissaminut, sullivimik sungiusarnissaminnik allatulluunniit ingerlaqqeriarnissaannik kajumissuseqartilerusuppavut.

-Tassa imaappoq piffissaq sivilisuaq atorlugu sap. ak. taakku arfinillit immersor-

Finansloven er for hele Grønland

Pressemeddelelse

I de seneste år er de forskellige regioner i Grønland begyndt at udvikle sig meget forskelligt både uddannelsesmæssigt, kulturelt men også omkring trafik- og infrastruktur. Samfundet er ikke længere en helhed, men er blevet et samfund hvor ulighederne bliver tydeligere og tydeligere afhængigt af hvor man bor.

Forskellene kan være så store, at det opleves som 2 forskellige lande. Når man ser på trafikområdet, - der er der bosteder hvor der er daglige forbindelser til andre byer, ja endda andre lande, hvor det i andre byer kan tage flere dage, bare for at komme til en anden by.

Finansloven skulle gerne sikre at alle i samfundet behandles ligeligt, derfor er det endnu vigtigere nu end nogensinde før, at vi i finansloven husker på at finansloven gælder for alle i hele Grønland, uanset hvem vi er, hvor vi er, og uanset hvilket parti vi repræsenterer, og derfra husker på at Grønlands økonomi er hele Grønlands økonomi.

Desværre er finansloven i mange henseender blevet et redskab for magtkampe partierne imellem, hvor samfundet for alvor mærker alvorlige konsekvenser af disse magtkampe, hvor samfundet er blevet de helt store tabere.

Vi, undertegnede, vil som folkevalgte ude på kysten, derfor inderligt opfordre alle partier til at behandle finansloven i

en helhedsbetragtning ud fra hele Grønlands behov. Vi opfordrer til at stoppe med at fortsætte de partipolitiske og geografiske magtkampe og i stedet fokusere på at skabe lige muligheder i de forskellige regioner. Vi beder samtlige partier om at sætte reel handling bag ordene omkring samarbejde, også i samarbejdet omkring de forskellige regioner.

Hvis vi som eksempel tager Sydgrønland, der er efterhånden gået mange år med stridigheder omkring en effektiv trafik- og infrastruktur, hvor kampen mellem partier, og internt i partierne, har skabt store konsekvenser for de som bor i Sydgrønland.

Idag ser man Qaqortoq, som ellers er en aktiv uddannelsesby med adskillige uddannelsessteder, som gennem årtier har haft en helt central rolle uddannelsesmæssigt i Grønland, at denne ved fortsat status quo kan sættes i risiko for yderligere tilbagegang, hvis ikke der sker infrastrukturelle tiltag via en gensidig forståelse.

Der er hårde tider foran os, nu er tiden inde til fornuftige beslutninger ud fra helhedsbetragtninger fremfor stridigheder, tiden er inde til at sætte handling bag snakken om samarbejde!

Peter Olsen, Malene Ingemann,
Kelly Berthelsen

**Isikkorikkusukkait taava ikiorsinnaavatsigit.
Isarussat, kontaklinset, seqinersiutit pinneraatillu**

**Vil du se godt ud, så kan vi hjælpe dig.
Briller, kontaklinser, solbriller og smykker.**

**Ammarsarfiit.
Ataas. - tall.
Mandag - fredag**

**Åbningstider
10.00 - 17.00**

**Arfininngorneq
Lørdag**

10.00 - 13.00

**KUJATAANI
ISARUSSAT**

**BRILLER & KONTAKTLINSER
GULD & SØLV - URE
tlf.: 64 15 12 - fax 64 15 39**

Ilinniarnermi timersorneq nerisallu pingaartillugit

Suliniut Timersorneq, nerisat peqqinnartut ilinniarti- taanerlu Narsami iluaqutigineqarluppoq

Narsami Piareersarfimmi ilinniartut amerlanerujartuinnartut peqqinnarnerusumik inuuneqarnissartik ilanngullugu pingaartitarilerpaat. Timersortarnissaq peqqinnarnerusumillu nerisaqarnissaq Piareersarfimmi ilinniartut pingaartikkiartuinnalersimagaat, Narsami Piareersarfimmi aqutsisoq, Josef Petersen oqarpoq.

-Timersorneq aamma peqqinnarnerusumik nerisaqarnissaq siunertaralugu ukioq manna upernaakkut annertunngikka-luamik misileraaniarluta aaqqissuussivugut, taama aaqqis-suussinerput Namminersorlutik Oqartussaniit aningaasaliif-figineqartoq ukiaq manna nangillugu ingerlateqqipparput, Josef Petersen oqarpoq.

Josef Petersen oqarpoq ilinniartut timersortinneqartarlutik nerisaqarnikkullu peqqinnarnerusumik atugaqarnissaat siu-nertaralugu suliniut ukiaq nangillugu pimoorunnerullugulu ingerlassinnaajumallugu Namminersorlutik Oqartssanut aningaasanik qinnuteqarsimallutik, suliniut taanna taagu-teqartinneqarpoq ”Timersorneq, nerisat peqqinnartut ilinni-artitaanerlu”.

Narsami Piareersarfimmiit qinnuteqaat Namminersorlutik Oqartussanit akuerineqarluni aningaasaliiffigineqarpoq. Tamanna tunngavigalugu ukiaq manna Narsami Piareersarfimmi ilinnialersut akornanni aaqqissuussamut tassunga peqataasartut suli amerliartorusaartut Narsami Piareersarfimmi aqutsissup oqaatigaa.

-Piareersarfimmi ilinniartut nalinginnaasumik nalunaaqutaq qulingilua qeqqa atuartortarput, ilinniartulli namminneq kajumissusertik tunngavigalugu ataasinngornikkut, pinga-

sunngornikkut tallimannngornikkullu nalunaaqutaq arfineq marlunut Narsami Timersortarfiup timigissartarfianut tak-kuttartut amerliartorusaarput, tassami ulluni taakkunani pin-

Qaqortoq VVS-Service ApS

Boks 59 • 3920 Qaqortoq

**Alt i vand, varme og sanitet
samt oliefyrservice**

Fali. 49 41 11

Telefon. . 64 20 77

Fax. 64 26 77

Værksted: Masarsuk B-762

gasuni timigassartarfimmut takkuttartut atuaqatitik allat aamma ilannguteqqullugit kajumissaariuartaramik. Taakku nalunaaquttap akunnera ataaseq timigissareeraangamik uffareeraangamillu atuarfimminut atuariatortarput, Narsami Piareersarfimmi aqutsisoq, Josef Petersen oqarpoq.

Alloriarneq pitsaasoq

Piareersarfimmi ilinniartut timersortinneqartarnerat ilinniartunit iluarisimaarneqarluppoq. Ilinniartut ilaat, Maliaana Samuelsen, oqaluttuarpoq Piareersarfimmi atualinngikkallarami timersorneq ajorsimagaluarluni, maannali marlunngor-

nikkut – sisamangornikkullu – aqagussamut erinisuttaler-simalluni, tassamigooq timersornissaq eriniginisaleramiuk. Ilinniartuq alla, kinaassutsiminik isertuusserusuttoq, oqarsimavoq allaat annilaangassuteqartarnini qaangeriartuaalersimallugit, inoqatiminut akulerusimaneruleriartuaarluni, taavalu Piareersarfimmi aallartinnermi kingorna inuunini allanngorsimasoq – namminerooq misiginisimavoq siunissani pitsaasumik aqqutissiuunneqartoq. Ilinniartut allat oqaatigisaat tassaavoq timersortinneqartarnertik ilinniagaqarnerminut iluaqutaasoq misiginisimallutik.

-Siornatigut timersorneq ajorpunga, maanna misiginisarpunga soorlumi timersoreersimatillunga matematikillaqqinnerusarlunga, Piareersarfimmi ilinniartuq Georg Josefsen oqarpoq. Narsami piareersarfimmi ilinniartuq alla, Kali Motzfeldt, oqarpoq siornatigut timersortarsimangikkaluarluni – maannakkulligooq atuaqatini peqatigalugit timersortalernini nuannareeqaa, aammagooq ilinniagaqarnerminut iluaqutaasoq migisinimavoq.

Narsami Piareersarfimmi ilinniartitsisut maluginiarsimavaat ilinniartut ilinniarnerminnik aallussilluarniarnersimasut, tamannalu ilaatigut tunngavigalugu ilaatigut pilersaarutigineqalersimavoq ukioru sisoraatit atorlugit arpanneq aamma periarfissiissutigineqassasoq, neriututiginekarporlu tamanna aamma Piareersarfimmi ilinniartuunngikkaluartulluunniit sisoraatit atorlugit timersorusussuseqalernerannik malitseqarsinnaajumaartoq.

Kujataani Asaasoq ApS Sydgrønlands Rengøring ApS

**Postboks 527, 3920 Qaqortoq
Fax 64 19 41 • Mobil 49 31 32**

**asaqqissaarneq, Sullissilluarneq
- Nuannisarneq Ipiitsoq**

**Professionel Rengøring, God Service
- En Ren Fornøjelse**

Grønland er økonomisk på spanden

Af Lars Erik Skovgaard, BT. BUSINESS

Det går den gale vej med økonomien i Grønland. Inden for de senere år er fiskeriet og turismen gået tilbage, og de store forhåbninger til, hvad fund af råstoffer kan betyde, er slet ikke blevet indfriet.

Grønland med 56.000 indbyggere og som årligt modtager 3,6 milliarder kroner i bloktilskud fra Danmark, er i kommet i alvorlige økonomiske vanskeligheder.

Et sammenfald af uheldige omstændigheder med tilbagegang i fiskeriet, aftagende råstofaktivitet, faldende turisme og nedgang i byggeriet truer med at sende den grønlandske velfærd nedad – for tredje år i træk.

Samtidig er ledigheden stigende og flytninger væk fra Grønland øget dramatisk. Der er tilmed ikke umiddelbart udsigt til, at tingene vil ændre sig markant til det bedre, sådan at Grønland bliver mindre afhængig af hjælp fra Danmark. Det konkluderer Økonomisk Råd for Grønland, som har professor Torben M. Andersen ved Aarhus Universitet som formand. »Udsigterne er dystre, næsten på alle områder. Forestillingen om, at der ligger store indtægter og venter lige om hjørnet for Grønland, er slet ikke realistiske,« siger Torben M. Andersen.

Brian Buus Pedersen, der er direktør i Grønlands Arbejdsgiverforening (GA), siger, at Økonomisk Råd for Grønland taler skarpere og mere tydeligt end nogensinde før om Grønlands store og voksende problemer.

»Det er problemer, som vil tage mange år at løse, og som kræver omfattende reformer og en helt anden og langt mere positiv erhvervspolitik,« siger Brian Buus Pedersen.

Den svære situation i Grønland bevirker, at danskerne skal forberede sig på at betale for Grønland mange år endnu, ikke bare via bloktilskuddet, men også for de mange opgaver med overvågning og suverænitetshævdelse, herunder fiskeriinspektion samt eksempelvis eftersøgnings- og redningstjeneste, som Danmark i dag betaler.

Selvstyreloven indebærer ellers, at halvdelen af de årlige grønlandske indtægter i form af selskabsskatter og royalties fra udvinding af råstoffer ud over en bagatelgrænse skal modregnes i bloktilskuddet.

Men Torben M. Andersen siger hertil, at udvindingen af råstoffer næppe kan sikre Grønland økonomisk uafhængighed af Danmark inden for nogen overskuelig fremtid.

»Der er knyttet mange håb til dette, men det har meget lange udsigter,« siger Torben M. Andersen.

Der har ellers været stillet nærmest enorme forventninger til, hvilke fremtidige indtægter Grønland kan høste fra udvinding af olie, uran, sjældne metaller og andre råvarer.

På det seneste er da også åbnet en lille rubinmine. Men det

er i småtingsafdelingen, og siden 2010 er der slet ikke blevet ledt efter hverken olie eller naturgas i farvande ved Vestgrønland. Der er heller ingen større aktuel minedrift i Grønland. Sidste år lukkede den eneste aktive mine, der var en guldmine i Sydgrønland med 80 ansatte. Det skete efter flere år med underskud.

Også efterforskningen efter såkaldt sjældne jordarter i Sydgrønland er trappet ned de senere år på grund af faldende priser på råvarer. Der er også åbnet nye miner andre steder i verden.

Økonomiske Råd for Grønland skriver derfor, at det ikke er realistisk inden for nogen overskuelig tidshorisont »at opbygge en råstoffond af tilstrækkelig størrelse til, at afkastet herfra kan modsvare overførslerne fra udlandet«.

»Det vil også kræve en råstoffond, der er fem til syv gange så stor som den norske oliefond set i forhold til økonomiens størrelse. Det er helt urealistisk og understreger behovet for erhvervsudvikling,« siger Brian Buus Pedersen.

Grønland slås også med mangel på veluddannet arbejdskraft og offentlige indtægter, som er betydeligt mindre end udgifterne. Faktisk har Grønland behov for at spare op mod 15 procent af sine offentlige udgifter væk, eller finde nye indtægter, hvis der skal skabes bare nogenlunde langsigtet balance på de offentlige finanser.

»Der er behov for store reformer i Grønland, og behovet for at få dem sat i gang kan ikke overdrives. Fraværet af reformer udskyder ikke kun problemerne, men gør dem større og bringer økonomien i en mere sårbar position. Selv efter fem år med selvstyre er der ikke gennemført væsentlige reformer med henblik på at støtte en eventuel selv bærende økonomi,« siger Torben M. Andersen.

Fiskeri er det altdominerende erhverv og udgør over 90 procent af eksporten fra Grønland. Men der er blevet fanget færre fisk og skaldyr de senere år. Nedgangen på dette område holdes dog lidt i skak af stigende priser.

Fiskeriet efter rejer er af største betydning. Men her er fangsterne aftagende formentlig på grund af klimaændringer, eftersom rejerne fanges stadig længere mod nord. Fiskeriet af hellefisk og makrel er dog steget, hvilket er et mindre lyspunkt i den grønlandske økonomi.

»Men selv om denne fremgang skulle fortsætte, så er det ikke realistisk, at fiskeriet kan skabe de indtægter, der er brug for,« siger Torben M. Andersen.

Heller ikke de tidligere forventninger til turismen er blevet indfriet. Især krydstogsturismen er i direkte voldsom tilbagegang. På ganske få år er antallet af krydstogtspassagerer faldet med over 30 procent og er nu lavere end i 2006. Det skyldes blandt andet mangel på god infrastruktur og høje omkostninger.

»Forholdet mellem pris og kvalitet skal uden tvivl forbedres, hvis turismen skal spille en større rolle end nu,« hedder det i den dystre rapport fra Økonomisk Råd i Grønland.